

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA

PASTABŲ APLINKOS APSAUGOS ĮSTATYMO IR ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO PROJEKTAMS APTARIMO POSĖDŽIO PROTOKOLAS

2019 m. rugsėjo 30 d. Nr. D4- 151
Vilnius

Posėdis vyko 2019 m. rugsėjo 25 d. 15:00 val. Aplinkos ministerijoje (toliau – AM).

Posėdžio pirmininkė – AM Atliekų politikos grupės vadovė Agnė Bagočiūtė.

Posėdžio sekretorė – AM Atliekų politikos grupės vyresnioji patarėja Jurgita Gaižiūnienė.

Dalyviai:

AM Atliekų politikos grupės vadovė Agnė Bagočiūtė ir vyresnioji patarėja Jurgita Gaižiūnienė, Aplinkos apsaugos departamento prie AM Vilniaus administracinių bylų nagrinėjimo skyriaus vyriausiasis specialistas Aidas Jakimavičius, Susisiekimo ministerijos Vandens ir geležinkelių transporto politikos grupės vyresnioji patarėja Gintarė Vizbaraitė, Aplinkos apsaugos agentūros Teisės skyriaus vedėja Aldona Teresė Kučinskienė.

Darbotvarkė:

Institucijų pateiktų pastabų Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 87¹ straipsniu įstatymo (toliau – AAĮ) projekto ir Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 248, 589 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Kodekso papildymo 251¹ straipsniu įstatymo (toliau – ANK) projekto (toliau kartu – Įstatymų projektai) aptarimas.

SVARSTYTA. Teisingumo ministerijos (2019 m. sausio 25 d. raštas Nr. 19-119), Lietuvos transporto saugos administracijos (2019 m. sausio 21 d. raštas Nr. 15B-467), Lietuvos laivų savininkų asociacijos (2019 m. sausio 23 d. raštas Nr. VD-19-04), AAD (2019 m. sausio 29 d. raštas Nr. (AAD)-AD5-1380) pateiktos pastabos Įstatymų projektams.

Posėdžio pirmininkė A. Bagočiūtė pažymėjo, kad posėdžio tikslas – aptarti institucijų pateiktas pastabas Įstatymų projektams ir pristatyti AM argumentus, kodėl atsižvelgta tik į dalį, o ne į visas institucijų pastabas ir pasiūlymus. Vyriausybės darbo reglamente¹ nustatyta, kad rengėjas, nesutinkantis su išvada teikiančių subjektų pateiktomis pastabomis ir pasiūlymais, organizuoja suinteresuotų institucijų pasitarimą, jeigu nesutarimų pašalinti nepavyksta kitais būdais.

A. Bagočiūtė dalyviams priminė, kad Įstatymų pakeitimui AM inicijavo siekdama nustatyti atgrasančias priemones, užtikrinančias efektyvią teisės aktų pažeidimų prevenciją ir numatyti sankcijas už teisės aktų pažeidimus, susijusius su atsakomybės nustatymu už 2013 m. lapkričio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1257/2013 dėl laivų perdirbimo, kuriuo iš dalies keičiami Reglamentas (EB) Nr. 1013/2006 ir Direktyva 2009/16/EB, reikalavimų pažeidimus, nustatant sankcijas dėl laivų perdirbimo proceso nesilaikymo ir atsakomybę už

¹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. rugpjūčio 11 d. nutarimu Nr. 728 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento patvirtinimo“, 33 punktas.

draudimo prekių ar produktų pardavimo vietose neatlygintinai dalyti lengvuosius (15 – 50 mikronų storio) plastikinius pirkinių maišelius nevykdymą.

A. Bagočiūtė atkreipė dėmesį, kad posėdžio dalyviai su AM argumentais jau turėjo galimybę susipažinti, kadangi Įstatymų projektų derinimo pažyma buvo pateikta kartu su AM kvietimu į posėdį. Posėdžio pirmininkė informavo, kad aptarus institucijų pateiktas pastabas Įstatymų projektams ir pristčius AM argumentus dėl atsižvelgimo į šias pastabas, Įstatymų projektai bus teikiami Vyriausybei.

Posėdžio pirmininkė susitikimo dalyvius informavo, kad į posėdį kviesti Teisingumo, Susisiekimo, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijų, Aplinkos apsaugos agentūros, AAD, Teisingumo ministerijos Europos teisės departamento, Lietuvos saugios laivybos administracijos, Lietuvos transporto saugos administracijos, Lietuvos laivų savininkų asociacijos, Lietuvos laivų statytojų ir remontininkų asociacijos, Lietuvos prekybos įmonių asociacijos, Lietuvos pramonininkų konfederacijos, Lietuvos verslo konfederacijos, Lietuvos prekybos, pramonės ir amatų rūmų, asociacijai „Lietuvos prekyvietės ir turgavietės“, Verslo parko „Gariūnai“, Lietuvos smulkiųjų verslininkų ir prekybininkų asociacijos atstovai. Iki posėdžio Teisingumo ministerijos, Lietuvos transporto saugos administracijos atstovai elektroniniu paštu informavo, kad derinimo pažymoje nurodyti argumentai priimtini, todėl į posėdį atstovai neatvyks. Lietuvos laivų savininkų asociacijos atstovai elektroniniu paštu informavo, kad jiems šis klausimas neesminis, nes teisės aktų projektuose siūlomos nustatyti atgrasančios priemonės būtų taikomos laivų perdirbimo bendrovėms. Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – SADM) atstovas elektroniniu paštu informavo, kad į SADM pateiktus pasiūlymus dėl AM parengtų Įstatymų projektų buvo atsižvelgta, todėl pasitarime SADM atstovas nedalyvaus (Institucijų elektroninių laiškų kopijos pridedamos prie protokolo).

A. Bagočiūtė paprašė AM atstovės J. Gaižiūnienės trumpai pristatyti AAD pastabas ir argumentus, dėl kurių į pastabas atsižvelgta iš dalies ar neatsižvelgta.

J. Gaižiūnienė informavo, kad į AAD pastabą papildyti AAĮ 37 straipsnį, nustatant atsakingus projektui siūlomą pažeidimą tiriančius pareigūnus ir pažeidimą nustatyti ne 87¹ straipsniu, bet 129 straipsniu, pakeičiant šio straipsnio numeraciją, atsižvelgta iš dalies, nes AAĮ nurodoma ne fizinių asmenų, o juridinių asmenų atsakomybė, todėl AAĮ nebus pildomas pažeidimą tiriančių pareigūnų atsakomybės nustatymu. Atsižvelgiant į AAD pastabą AAĮ projekto įsigaliojimo data nenurodoma.

AAD atstovas A. Jakimavičius informavo, kad argumentai dėl pateiktų pastabų priimtini.

J. Gaižiūnienė priminė, kad, AAD nuomone, nustčius ANK sankcijas pakuočių pardavėjams ir platintojams už neatlygintą prekių ar produktų pardavimo vietose lengvųjų plastikinių pirkinių maišelių dalijimą, išskyrus labai lengvus plastikinius pirkinių maišelius, taikant šį straipsnį, kils klausimų ar, pvz., asmuo, prekiaujantis fasuotais, ir nefasuotais produktais, yra pakuočių platintojas. AAD nuomone, draudimu labai susiaurinant subjektų skaičių nepagrįstas ir neteisingas (šalia prekiaujantys du pardavėjai bus baudžiami nevienodai, nes vienas prekiaus nefasuotais produktais, o kitas ir fasuotais, ir nefasuotais). J. Gaižiūnienė informavo, kad tokia ANK nuostata suformuluota atsižvelgiant į Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo 8² straipsnį, kuriame nustatyta, kad „Pakuočių pardavėjams ir platintojams draudžiama prekių ar produktų pardavimo vietose neatlygintinai dalyti lengvuosius plastikinius pirkinių maišelius, išskyrus labai lengvus plastikinius pirkinių maišelius“.

A. Bagočiūtė papildė, kad įvertinus AAD atkreiptą dėmesį dėl galimo interpretavimo, kad sankcijos gali būti taikomos tik pakuočių pardavėjams ir platintojams, o ne visiems pardavėjams ir platintojams už neatlygintą prekių ar produktų pardavimo vietose lengvųjų plastikinių pirkinių maišelių dalijimą, ANK projekto nuostatos bus patikslintos. Draudimas taikomas visiems pardavėjams ir platintojams prekių ar produktų pardavimo vietose neatlygintinai dalyti lengvuosius plastikinius pirkinių maišelius (išskyrus labai lengvus plastikinius pirkinių maišelius) neatsižvelgiant, ar jie prekiauja fasuotais ar nefasuotais produktais.

J. Gaižiūnienė priminė, kad AAD pasiūlė ne tik straipsnio pavadinime, bet pažeidimo fabuloje nurodyti būtinąjį pažeidimo požymį – „prekių ar produktų pardavimo vietose“.

J. Gaižiūnienė pažymėjo, kad pažeidimo fabuloje nurodytas būtinas pažeidimo požymis – „prekių ar produktų pardavimo vietose“ atsižvelgiant į Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo 8² straipsnio fabulą.

J. Gaižiūnienė priminė, kad AAD atkreipė dėmesį, kad ANK 615 straipsnio 4 dalis nustato, kad jeigu nėra šio kodekso 610 straipsnio 2 dalyje nurodytų sąlygų, o už asmens padarytą administracinį nusižengimą šio kodekso specialiosios dalies straipsnyje ar straipsnio dalyje kaip viena iš administracinių nuobaudų numatytas įspėjimas, administracinio nusižengimo tyrimą atlikęs pareigūnas, nerašydamas administracinio nusižengimo protokolo, priima nutarimą paskirti administracinę nuobaudą – įspėjimą. Pažeidus draudimą dalyti lengvuosius maišelius, nėra viena iš 610 straipsnio 2 dalyje sąlygų neatsiras (nebent maišeliai bus dalijami apsvaigus nuo narkotinių ar psichotropinių medžiagų, bet to praktiškai niekas netirs), todėl visada už šį pažeidimą pareigūnai privalės skirti įspėjimą. Pakartotinai pažeidus draudimą, bus taikytina jau 248¹ straipsnio 2 dalis, o 1 dalyje numatytos baudos praktikoje niekada taikomos nebus. Todėl AAD siūlo nenustatyti 2 dalies su pakartotinumą sąlyga: pakartotinai pažeidus draudimą, bus taikytinas ne įspėjimas, o reali bauda (ANK 610 str. 2 d. 2 p.). J. Gaižiūnienė informavo, kad, įvertinus šią AAD pastabą, ANK projektas patikslintas nurodant, kad už pirmą kartą padarytą pažeidimą gali būti taikomas įspėjimas, pakartotinio nusižengimo atveju – bus taikoma bauda.

AAD atstovas A. Jakimavičius siūlė sujungti ANK projekte 1 straipsnio 9 dalies pastraipą patikslinant formuluotę ir išdėstyti taip:

„9. Lengvųjų plastikinių pirkinių maišelių, išskyrus labai lengvus plastikinius pirkinių maišelius, neatlygintinas dalijimas prekių ar produktų pardavimo vietose

užtraukia įspėjimą arba baudą pardavėjams ir (ar) platintojams fiziniams asmenims nuo trisdešimt iki šešiasdešimt eurų ir baudą pardavėjų ir (ar) platintojų juridinių asmenų vadovams ar kitiems atsakingiems asmenims – nuo vieno šimto iki dviejų šimtų eurų.“

Posėdžio dalyviai sutiko su pasiūlyta ANK formuluote. A. Bagočiūtė informavo, kad pasiūlytą formuluotę suderins su teisininkais.

J. Gaižiūnienė pažymėjo, kad neatsižvelgta į AAD siūlymą teisę surašyti protokolą suteikti ir policijos pareigūnams, nes, AAD nuomone, aplinkosaugos pareigūnai netikrina prekių ir produktų prekybos vietose. J. Gaižiūnienė informavo, kad į šį AAD pasiūlymą neatsižvelgta įvertinus AAD nuostatus², kuriuose nustatyta, kad AAD kontroliuoja, ar fiziniai ir juridiniai asmenys vykdo aplinkos apsaugą ir gamtos išteklių naudojimą, gamintojų / importuotojų atsakomybę reglamentuojančiuose įstatymuose bei kituose teisės aktuose nustatytus reikalavimus; organizuoja ir vykdo prevencinę veiklą, kuria siekiama, kad fiziniai ir juridiniai asmenys laikytųsi įstatymų ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių aplinkos apsaugą ir gamtos išteklių naudojimą, reikalavimų <...>. Todėl AAD suteikiami įgaliojimai kontroliuoti prekių ir produktų pardavimo vietas, įspėti arba nustatyti baudą lengvuosius plastikinius pirkinius nemokamai dalijantiems pakuočių pardavėjams ar platintojams.

AAD atstovas A. Jakimavičius sutiko su pateiktais argumentais dėl AAD vykdomos kontrolės funkcijos. Pasiūlė apsvaistyti galimybę įrašyti į turinčių teisę surašyti administracinių nusižengimų protokolą dėl nagrinėjamo klausimo ir kitų institucijų pareigūnus, kurie vykdo dažnus reidus ir kontroliuoja verslo veiklas, pavyzdžiui, Valstybinę mokesčių inspekciją, Valstybinę maisto ir veterinarijos tarnybą. AAA atstovė A. T. Kučinskienė išsakė nuomonę dėl Valstybinės tarnybų teisės apsaugos tarnybos įrašymo į tokių turinčių teisę subjektų sąrašą. Po susirinkimo dalyvių diskusijos nutarta palikti kontrolę tik AAD.

Posėdžio pirmininkė A. Bagočiūtė priminė, kad ANK projekte nustatoma atsakomybė už draudimo prekių ar produktų pardavimo vietose neatlygintinai dalyti lengvuosius (15–50 mikronų storio) plastikinius pirkinių maišelius nevykdymą. Priminė, kad atsakomybė už draudimo prekių ar produktų pardavimo vietose neatlygintinai dalyti lengvuosius plastikinius pirkinių maišelius

² AAD nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2018 m. balandžio 6 d. įsakymu Nr. D1-277 „Dėl Lietuvos Respublikos Aplinkos ministerijos regionų aplinkos apsaugos departamentų reorganizavimo“.

nevykdymą siūloma nustatyti siekiant užtikrinti pažeidimų prevenciją ir sukurti efektyvias poveikio priemones už Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo 8² straipsnyje nustatyto draudimo nuo 2018 m. gruodžio 31 d. prekių ar produktų pardavimo vietose neatlygintinai dalyti lengvuosius plastikinius pirkinių maišelius (išskyrus labai lengvus plastikinius pirkinių maišelius) nesilaikymą.

ANK projekte už pirmą kartą padarytą nusižengimą numatomas įspėjimas, už pažeidimus, padarytus pakartotinai – nuo 30 iki 60 eurų. Juridinių asmenų vadovams ar kitiems atsakingiems asmenims atitinkamai pagal pažeidimo pobūdį – nuo 100 iki 200 eurų. ANK projekto nuostatas pateikus derinti suinteresuotoms institucijoms, pasiūlymų didinti baudas negauta.

A. Bagočiūtė atkreipė dėmesį, kad kitose Europos Sąjungos valstybėse taikomos daug didesnės baudos už draudimo dalyti lengvuosius plastikinius pirkinių maišelius nemokamai ar kitus susijusius draudimus nesilaikymą. Pavyzdžiui, Vokietijoje nuo 2019 metų gruodžio mėnesio planuojama uždrausti lengvųjų plastikinių pirkinių maišelių naudojimą. Jei šio reikalavimo parduotuvėse nesilaikoma, numatoma taikyti iki 100.000 eurų baudą. Draudimas nebus taikomas labai lengviems plastikiniams pirkinių maišeliams, kurie naudojami daržovėms ar kitiems buriams produktams ir bioskaidiems maišeliams³. Europos aplinkos agentūros 2019 m. vasario mėn. paskelbtoje ataskaitoje „Plastiko atliekų prevencija Europoje“⁴ pateikta informacija apie Europos Sąjungos valstybėse taikomas plastiko atliekų, įskaitant lengvuosius plastikinius pirkinių maišelius, prevencijos priemones. Pavyzdžiui, Čekijoje bauda už lengvųjų plastikinių pirkinių maišelių, išskyrus labai lengvus maišelius, siekia iki 19.000 eurų. Rumunijoje nuo 2018 m. liepos 1 d. draudžiama siūlyti parduotuvėse, prekybos centruose 15–50 mikronų sienelės storio lengvuosius plastikinius pirkinių maišelius. Už reikalavimo nesilaikymą bauda nuo 3000 iki 5000 eurų.

Siekiant sumažinti lengvųjų plastikinių pirkinių maišelių sunaudojimą, vadovaujantis 2015 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) Nr. 2015/720, kuria dėl lengvųjų plastikinių pirkinių maišelių sunaudojimo mažinimo iš dalies keičiama Direktyva 94/62/EB nuostatomis, posėdžio pirmininkė A. Bagočiūtė, atsižvelgdama į kitose Europos Sąjungos valstybėse taikomą praktiką, pasiūlė pareikšti nuomonę ar reikia padidinti baudas už lengvųjų plastikinių pirkinių maišelių nemokamą dalijimą.

Posėdžio dalyviai pareiškė, kad baudų nustatymas juridiniams asmenims būtų daug veiksmingesnė priemonė siekiant aplinkosaugos tikslų ir pasiūlė nustatyti juridinių asmenų atsakomybę AAĮ. AAD ir AAA atstovų nuomone, būtų veiksmingiau, jei būtų taikoma bauda juridiniams asmenims, t. y. reiktų keisti AAĮ.

AAD atstovas A. Jakimavičius išsakė praktines problemas, kurių gali kilti vykdant inspekcinę kontrolę, t. y. maišelio storio matavimas ir būtinybė įsigyti matavimo priemones – mikrometrus.

Posėdžio pirmininkė A. Bagočiūtė pažymėjo, kad bus įvertintas atsakomybės už draudimo neatlygintinai dalinti lengvuosius plastikinius pirkinių maišelius, išskyrus labai lengvus plastikinius pirkinių maišelius, prekių ar produktų pardavimo vietose, nesilaikymą nustatymas juridiniams asmenims AAĮ. Taip pat bus sprendžiamas klausimas dėl plastikinių maišelių matavimo prietaisų poreikio.

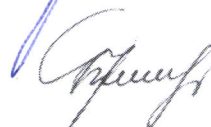
NUTARTA. Pagal posėdyje išsakytas pastabas ir argumentus papildyti Įstatymų projektų teikimo aiškinamąjį raštą ir kartu su suderintu posėdžio protokolu teikti Įstatymų projektus svarstyti Vyriausybei.

Posėdžio pirmininkė

Agnė Bagočiūtė

Posėdžio sekretorė

Jurgita Gaižiūnienė

³ <https://www.brusselstimes.com/brussels/69743/reckless-citizens-brought-anarchy-to-the-streets-on-car-free-sunday-says-brussels-police-chief/>

⁴ European Environment Agency report „Preventing plastic waste in Europe“, ISSN 1977-8449.